

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű újság

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. zs

A világháboru vérzivatarába

belevegyült a népek elmélkedése. Csak most ébredt annak tudá-
tára, hogy ő számottevő valaki. A háboru réme már nem fe-
nyegeti, mert benne van egész
egyénsége. Most megtanultimád-
kozni és elfeledett káromkodni.
S míg vérét hullatja, addig el-
mélkedik — ébren álmadozik a
jobb és boldogabb világról.

A természet képei a halál-
ban életről regélnek neki. Meg-
nyílt elmélkedő képzelete, meg-
élénkült reménye- és megszü-
letik a jövőbe vetett hite.

Őszi hervadás, virágok hul-
lása, a fák pusztá koronája, or-
szágok kihalt rónasága, a néma
hőlepellet borított sívatagok —
mind mind az emberi mulandó-
ságról beszélnek neki.

Az itt-ott aláhulló hódara és
esőcsep valami fájdalmat ujit
fel szívében, kinyílnak szemei
és messze révedeznek, hol a
csillogó havon piros rózsák
nyílnak, gyökerei nemes emberi
szivekből fakadnak s menny-
dörgésszerű, kegyetlen vihar
nyombában virulnak ki. A ti-
táni hősök rohanó lábai alatt
dübörög a föld, a biztos halált
kináló kar lehanyatlik és meny-
nyei ima hallatszik a hősök aj-
kain. Mindenütt haldoklás, elmü-
lás képe tűnnek szemeink elé.

S midőn ezeket látja — haj-
nal hasadásra, felkelő napsu-
gára, tavasz fakadása, virágok
nyílása után vágyakozik.

A halál-hörgés, madárdalolás,
ember-gyilkolás és szent olvasó
morzsolgatás mennyire nem il-
lenek egy szívében és érzelmei-
ben!

bele! Hány fiatal élet ölelkezik
a halállal, hatalmas alkotás rom-
bolással! Mennyi szép remény
halványul el, tettevágy bénul
meg! A nyomor és árvaság ré-
mei sokasodnak. A köny árjai
hőmpölyögnek az egész világon.
Mindezek az emberi sziveken
keresztül gázoló valóságok...
De most vegyük elő gondolkodó
eszünket és fontolgassuk meg
a jövődöket...

Tudjuk, hogy a természet álma
nem örökös halála. A falombok
hullása a rügyfakadás előjele.
A vér hullásán rózsák nyílása,
az élet áldozatán új élet faka-
dása következik.

„A vértanúk vére a keresz-
tények magva lett”. Így a hős-
ök véréből kikel a szabadság
hajnala, megszületik a szabadok
hazája. A mint Krisztus vére
mentett meg a kárhozattól, úgy
a hősök vére ment meg a tes-
pedéstől.

Mi lesz hazánkkal, ha nem
jön e tisztogató fergeteg? Er-
kölcünk lehanyatlik, szabadsá-
gunk szétfoszlik, a széthuzás és
irigység üti fel tanyáját...

Igaz, nagy és sok is az ál-
dozat, de reménységünk szerint
meg fog jönni a boldogabb jövő
és igazság országa, a mely az
Isten akarata. S ha sok vér is
ömlik, mely a népünk vére, jo-
gos a reménységünk, hogy nem
maradhat el annak a megérdem-
lett bére.

Már sokan hősi koronát nyer-
tek, midőn azzal a tudattal
hunytak le, hogy a hazájuk
szemei előtt

hogy kötelességeiket teljesítve,
szabad hazát ohajtottak szerezni
gyermeküknek, utódaiknak...

Hogy jönni fog a boldogok
kora, midőn észreveszik a hős-
ök fiait, azt az elfeledettet, gon-
dozzák a csonka hősök árváit,
s midőn nyujtanak a véres szent
rögből az ő munkálására és
fenntartására.

S ha most vérével öntözi és
ujra megszerzi e nép hazánkat,
akkor méltán várhatják el, hogy
e nép országa legyen Magyar-
ország.

Lesz még tavasz és felvirra-
dás, már bontakozik a rügyfa-
kadás, közeledik a madárdalolás.
Csak legyen kitartó a bizalmunk,
törhetetlen a hitünk hőseink
győzelmében. Akkor elmélke-
désünk nem az álom szülemé-
nye, hanem a boldog jövőnk
előképe lesz...

Higgyük erősen, hogy a ma-
gyarok Istene is ezt akarja s
áldassék ez akarata!...

András Péter.

Visszhang.

(—gh) Nemcsak Erdély, de
Magyarország minden önérzetes,
hazájáért vért ontani kész va-
dásza megmozdult az „Udvar-
helyvármegyei Vadásztársaság”-
nak a „Székelyország” útján
kibocsátott felhívására.

Megdobbant a hősök szíve
és visszhangot keltett a hazafias
lelkekben.

A jelentkezések sorozata meg-
indult.

Az elsők között ott látjuk
a legbátrabbakat, kiknek min-
dennél drágább a haza becsü-
lete s kik vitéz jelszóként vall-
ják a költővel

„Inkább egy szálig meghal a
Vadászok hős hada:
Csak a szent zászló lobogjon;
Csak éljen a haza!”...

Dr báró Diószegi Dezső buda-
pesti ügyvéd 1915. január 24-
ről többek között ezeket írja:
„... mint erdélyi ember és
gyermek-korom óta vadász, szol-
gálataimat felajánlom. Szíves-
kedjenek előjegyzésbe venni.
44 éves vagyok, teljesen ép,
egészséges, háromnegyed esz-
tendeig szolgáltam a lovasság-
nál, mint önkéntes, honnan (eze-
lőtt 25 évvel) kartörés miatt tá-
voztam. Jelenleg Budapesten
fiscalis vagyok 15 év óta. Igen
szép az eszme és megfelelőseink
hírnevének. Adja az ég, hogy
létesüljön és mi, a csep viz,
ártalmára lehessünk ellensé-
geinknek. Teljes tisztelettel; Dr
báró Diószegi Dezső Budapest,
IX. Ferencz-körút 2. I. em.”

Ugyancsak Budapestről irt
Waczula Rezső műépítész (IX.
Ráday-utca 22. sz.) a Vadász-
társaságnak Székelyudvarhelyre:
„Mint öreg s tapasztalt Nimrod
hónapok óta vártam egy ilyen
mozgalmunkra. Sajnos azonban,
a mi vadászaink itt még nem
érik ennek szükségességét.
Pedig hát már a legfőbb ideje
volna, hogy mi is sorompóba
lépjünk. Hazafias mozgalmu-
kat szívből üdvözlöm és igen
kérem engem az ügyek állásáról
tájékoztatni, hogy csatlakozhas-
sam. Vadász üdvvel: Waczula
Rezső.”

Ime, így fogják fel a felle-
vett eszmét azok, kiknek véle-
ménye sullyal bir és akik érett,
megfontolt kérdésnek tekintik az
„Udvarhelyvármegyei Vadásztár-
saság” hazafias mozgalmát.

Mi pedig tovább hirdetjük és
terjesztjük a hazafias haragra kész

vadászainkat *Horváth Lajos* közlegénynek s *Kovács József* közlegény által már megzenésített indulójával:

— „Rajta hát, derék vadász
Tömörülni most,
Az óra int, jöjjetek mind,
Gyáva ki, haboz!
Köztetek nem lehet
Cs nincs egy gyáva se...
Oh jöjjetek! hogy áldjon meg
A sergek Istene!”

A második menetászlóalj Galiciában.

Irta: Földes Zoltán.

II. közlemény.

Szeptember 13-án reggel *Novi-Zagorzon* tartottunk háromnegyed órai pihenőt.

A délelőtti folyamán betöltött fegyverekkel a kezünkben utaztunk tovább. Dél körül *Kroseienkőrnál* rengeteg kocsiból álló, végtelen szekérsorok jöttek velünk szembe, katonai kísérettel. Vonatuink mindegyre megállt. Katonai aut mobilokat is láttunk; öbönnyire gyors irammal jöttek a harcra fel.

Dél alig mulhott el, amikor megálltunk *Usztriszkinél*. Majd ismét a falun túl a hol hosszabbban pihentünk. Távolról látjuk ujjent a harcterről jövő szekerek újabb, végtelen sorát.

Tovább robogtunk és *Chyrovban* állottunk meg. 4 volt az óra; itt osztották ki az ebédet. 4 óra 55 perckor mentünk el *Dobronulnál* s több megállás után elértük *Hermanovicot*. A távolban egy nagy épület lángokban állott. Többfelé égés fénnyé látszott. Borzalmasan szép látvány volt a csendes alkonyatban. A háboru szellője csapott meg... Éreztük, hogy nem vagyunk már messze a halál mezejétől, a hol a rettenetes rém subogtatja véres pallosát.

Beértünk *Przemysl* állomására. A hadászatiag nevezetes hely irányát csak a távoli fényjelzések mutatták. Piros, zöld, narancs és fehér színű fénycsomók villogtak a messzeségben. Titkosatosan ragyogtak bele a sötét éjszakába. A mi vonatunkon egy gyertyácska sem égett s az állomás is le volt sötétítve. Egy óra hosszat álltunk. Aztán megindult a vonat ésóvatos lassúsággal haladt — visszafelé. Ugy látszik, hogy parancs jött, hogy vonuljunk el *Przemyslalól*, menjünk vissza. Ismét láttuk az égő falvakat, és kíváncsian megérkeztünk a *niankovici* állomásra. Itt töltöttük az éjszakát. A vasúti kocsikban aludtunk.

Ezzel véget is ért a vasuton való utazás. Másnap, szept. 14-én reggel sorba álltunk a vonat mellett és bemarsiroztunk az állomás egyik oldalán fekvő *Zablotce* nevű községbe. Kis falu, orosz, lengyel és

zsidó lakóssal. Minket — a harmadik szakasz első és második raját — nyomban őrszolgálatra vittek. Az őrállomás egy derék lengyel földmives birtoka volt. Sok gyermeke volt szegénynek, s bizonyosfokú tartózkodással fogadott a már sok sanyarúságot átélt család. Hogyne! Hisz már osztrák és magyar, meg ellenséges csapatok kétizben is portyáztak itt s a muszkák el is hordtak egyetmást. Marhát, gabonát...

Férfi kevés volt a faluban s látnivaló volt a kedvetlenség a lakosságon a beküldetés miatt. A mi svarmunk (illetőleg az egész III. zug) a faluianenéső végén (az állomás felé) kapott szállást, valami szalmafedeles eszükben. De mi egy percig sem laktunk ott, mert az őrszolgálat leteltével már utban voltunk.

Az őrszolgálatban óránként váltottuk föl egymást. A váltásig igen kellemesen telt az idő. Így érdeklődtünk a gazdaság iránt. Csépeltek. Bochkor, az abtheilung örege elvette a csépet a lengyel gyerektől. Hadd lássa meg a polák, hogy csépel a magyar!... A kévegusz sem tett szert neki. Ügyetlen ám ez a polák. És egy szempillantás alatt olyan magyar guzt kötött, hogy azt még tizenhat polák sem tudta volna elszakasztani... Aztán megkérdeztük a házigazdától a gazdasági s házi eszközök elnevezését. Koustaltuk a mi kifejezéseinkhez való hasonlóságukat. Persze. Mezőgazdasági ismereteinket szlávoktól sajátították el.

(Szept. 14-én) dél körül *Przemysl* felől *ágyudörgést* hallottunk. A menü, dörgéshez hasonló ágyuszó egy pár órán át hallatszott, aztán megszűnt. Egy domtetőről sokáig figyeltük a szakadattan, sokszoros dörejt.

Este 7 óra után az őrállomás udvarán üldögtünk. Egyszerre puska lövések hangzottak el, gyors egymásutánban, a hátul fekvő kertek irányában. E miatt háromszor is őrség vonult ki, de csak később tudtuk meg, hogy mi történt. Az ezredesünk a posztokat vizsgálta s a falu egyik zugába, a vak sötétben, valaki revolverrel rá lőtt, amit a közeli őrszem öt lövéssel akart megtorolni; de senkit sem sikerült megsebesíteni vagy elfogni. Csönd volt mindenütt... Az ezredesnek jobb karjába furódott a golyó. (Másnap baze is utazott vele.) Az éj folyamán több gyanúsítottat tartóztattak le az őrállomások. (Háromszor jártam ki én is.) Nem tudódott ki, ki volt az a gazember. Hej, ezek a galíciai faluk tele vannak árulókkal!... Később mélyebb gyökeret vert bennünk ez a meggyőződés.

— **Nősülni akar.** Vidéki kereskedő és kisbirtokos, 54 éves, nőül venne 40—50 éves, polgári osztályból való nőt 2000 korona hozománnyal. Levél e lap kiadóhivatalába küldendő továbbítás véget. Közvetítő kizárva.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

II.

Gologán György 2. gy. e. 9. sz. Háromszékvm. Hosszúfalva, megsebesült. —

Hadi Mihály póttart. tizedes 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Csernaton, megsebesült. — Hajdu József 2. gy. e. 14. sz. meghalt. — Hamar Ferenc címz. örveztető 2. gy. e. 4. sz. Háromszékvm. Nyújtód, megsebesült. — Harkó János póttart. 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Békfalva, megsebesült. — Hollanda József címz. örveztető 2. gy. 5. sz. Háromszékvm. Lemhény, megsebesült. —

Illés István 2. gy. e. 12. sz. Háromszékvm. Gelerce, megsebesült. — Ince András őrmester 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Gidőfalva, megsebesült. — Isan Sándor póttart. 2. gy. e. 7. sz. Háromszékvm. Nagyborosnyó, megsebesült. —

Jakab Eugen címz. tizedes 2. gy. e. 6. sz. Udvarhelyvm. Eled, megsebesült. — Jakab Lajos örveztető 2. gy. e. 10. sz. Csíkszereda, megsebesült. — Jakabos József 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Kézdi-zászfalu, megsebesült. — Józsa György egyéves önkéntes, címzetes örveztető 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Ilyfalva, megsebesült. —

Kádár Imre 2. gy. e. 14. sz. meghalt. — Kádár Ignác címz. tizedes 2. gy. e. 4. sz. Háromszékvm. Kézdiálmás, megsebesült. — Kádár Mihály 2. gy. e. 11. sz. Háromszékvm. Sepsiszentkirály, megsebesült. — Kádár Mihály póttart. 2. gy. e. 1. sz. Háromszékvm. Lisznyó, megsebesült. — Kalányos Elek 2. gy. e. 10. sz. Háromszékvm. Bölön, megsebesült. — Kalit Sándor póttart. 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Magyarbodza, megsebesült. — Kánya Benjamin címz. tizedes 2. gy. e. 11. sz. Csíkszentgyörgy 1886., meghalt. — Karácsony Domkos 2. gy. e. 13. sz. meghalt. — Karsi András tizedes 2. gy. e. 8. sz. Háromszékvm. Kézdimartonfalva, meghalt. Kelemen Sándor 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Barátos, megsebesült. — Keresztély Marton szakaszvezető 2. gy. e. 10. sz. Udvarhelyvm. Énlaka, megsebesült. — Kis József 2. gy. e. 7. sz. Háromszékvm. Réty, megsebesült. — Kiss András póttart. 2. gy. e. 1. sz. Háromszékvm. Zágón, megsebesült. — Kiss Eugen címz. tizedes 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Árkos, megsebesült. — Kiss Ignác címz. örveztető 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Kézdisárfalu, megsebesült. — Kocsis Mihály 2. gy. e. 3. sz. Háromszékvm. Székelytamásfalva, megsebesült. — Kohu Armin 2. gy. e. 10. sz. Háromszékvm. Uzon, megsebesült. — Kökösi István 2. gy. e. 10. sz. Háromszékvm. Ilyfalva, megsebesült. — Komonicza Miklós 2. gy. e. 3. sz. Háromszékvm. Magyarbodza, megsebesült. — Komsa József 2. gy. e. 10. sz. Háromszékvm. Markosfalva, meghalt. — Kondráth Lajos póttart. 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Imecsfalva, megsebesült. — Kósa Dániel örveztető 2. gy. e. 12. sz. Háromszékvm. Közéapajta, megsebesült. — Kovács Mózes 2. gy. e. 10. sz. Háromszékvm. Nagyborosnyó, megsebesült. — Kozma János 2. gy. e. 4. sz. Háromszékvm. Kovászna, meghalt. — Kranga János 2. gy. e. 12. sz. Háromszékvm. Bodola, megsebesült. — Krisán Pál 51. gy. e. 11. sz. Tordaarnyosvm. 1893., megsebesült. — Krisztea Miklós póttart. 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Magyarbodza, megsebesült. — Kulál István 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Imecsfalva, hadifogoly. —

Lakatos Lajos póttart. 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Agostonfalva, megsebesült. — Lapedus Illyé póttart. 2. gy. e. 3. sz. Háromszékvm. Aldófalva, meghalt. — Lingurár János 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Magyarbodza, megsebesült. — Lőrincz Mihály 51. gy. e. 10. sz. meghalt. —

Magdó Ignác 2. gy. e. 12. sz. Háromszékvm. Bereczk, megsebesült. — Magdó János póttart. 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Hétfalva, megsebesült. — Magos Viktor örveztető 2. gy. e. 1. sz. Háromszékvm. Zigon, megsebesült. — Makó András örveztető 2. gy. e. 2. sz. Háromszékvm. Futásfalva, megsebesült. — Máriás Miklós 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Bodola, megsebesült. — Mariu György 2. gy. e. 9. sz. Háromszékvm. Dobolló, megsebesült. — Márk Gyula 2. gy. e. 3. sz. Háromszékvm. Réty, megsebesült. — Máthé Pál 2. gy. e. 6. sz. Csikkáson, meghalt. — Matyas József címz. tizedes, 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Esztelnek, megsebesült. — Mihály Albert póttart. 2. gy. e. 11. sz. meghalt. — Mihály László 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Málnásfürdő, megsebesült. — Mihály Lajos póttart. 2. gy. e. 7. sz. Háromszékvm. Árkos, megsebesült. — Miklós Mihály 2. gy. e. 6. sz. Háromszékvm. Lemhény, meghalt. — Mocsel György póttart. 2. gy. e. 15. sz. Háromszékvm. Sepsiszentgyörgy, meghalt. — Mocsel István 2. gy. e. 9. sz. Háromszékvm. Kökösi, megsebesült. — Mokány Ferenc póttart. 2. gy. e. 1. sz. Háromszékvm. Sepsibüksád, megsebesült. — Molnár András 2. gy. e. 5. sz. Háromszékvm. Sósmező, megsebesült. — Molnár Gábor 2. gy. e. 1. sz. Háromszékvm. Székelytamásfalva, megsebesült. — Molnár János póttart. 2. gy. e. Háromszékvm. Étfalva, meghalt. —

Harcéri hősök kultusza.

A háborúval kapcsolatos társadalmi és hivatalos akciók között kétségtelenül a legrokonosabb és legnépszerűbb lesz az, amelyet a Hadsegélyző Hivatal kezdeményezett azzal a kegyelettel és amellyel a hadtörténelmi és hazafias szempontról is rendkívüli fontosságú céllal, hogy a harcerekén hősi halált halt magyar katonák emléke az utókor, az elkövetkezendő nemzedékek számára méltó módon megörökíttessék.

A Hadsegélyző Hivatal égisze alatt ebből a célból egy bizottság létesült „Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság” címen, amelynek elnökei Kirchner Hermann és kir. altábornagy, a Hadsegélyző Hivatal vezetője és Dr. Lukács György v. b. t. t. orsz. képviselő.

Ez a bizottság igen szerencsés gondolatot akarja megvalósítani nemes célját és pedig felhívást intéz az egész ország közönségéhez hivatalos hatóságokhoz egy, mint magánosokhoz, hogy minden adatot, amely harcerekén elesett hőseink halálát körülményeire és a harcerekén tanúsított hősi cselekedeteikre vonatkozik, épígy az elesett hősöknek rendelkezésre álló árakat küldjék be a bizottságnak.

Az ilyenformán összegyűlt adathalmazt a bizottság hivatalosan hitelesíteni igyekszik s rendszerbe foglalva, mint a mai háború emberdokumentumainak okmánytárát, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja.

Ez a nemes mozgalom, amely a komoly hadtörténelem számára is kétségtelenül nagyértékű, becses adatokat fog eredményezni, de másrészt a jövő nemzedékek számára a hősi cselekedetek egész légióját fogja nemes példázatok gyanánt megörökíteni, hivatva van arra, hogy lelkes, visszhangra leljen az egész ország társadalmába, főként azokban a hajlékokban, ahol ma aggódó szeretettel figyelik a harcerekén küzdő családtagok sorát és gyászolják a hősi halottakat.

A Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság ez uton hívja fel az ország közönségét, az érdekelt családokat és testületeket, hogy a fenn jelzett adatokat az elesett hősök fenyképeivel együtt címére (IV. Hajó-utca 16. Budapest) sürgősen küldjék be.

— Kinevezés, áthelyezés. Az igazságügyi miniszter Dr. Balogh Árpád kolozsvár-vidéki járásbírói joggyakorlatot a tordai törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki; a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Pisztei Alfréd gyergyóalfalvi áll. polg. fiúiskolai segédtanítót jelenlegi minőségében az orosházi áll. polg. fiúiskolához helyezte át.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. január 11-én kiadott 99 es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (II. közlemény.)

Bágyi Mózes póttart. 1. sz. Udvarhelyvm. Solymos 1889. megsebesült. — Bakó Lajos 13 sz. Csiksomortán 1882. megsebesült. — Bakos József tizedes 1. sz. Gyergyóremete 1892. megsebesült. — Balázs Alajos címz. ővezető 15. sz. Csikm. Ditró 1886. meghalt. — Balázs János ővezető 3 sz. Gyergyóalfalu 1892. megsebesült. — Bálint András, címz. szakaszvezető 2. menetszázad Udvarhelyvm. Karácsonfalva 1884. megsebesült. — Bálint István 11. sz. Udvarhelyvm. Székelyszentkirály 1891. meghalt, 1914 nov. 11-én. Balla József póttart. 2. menetsz. Csikszentgyörgy 1889. meghalt 1914 nov. 1-én. — Balog Ferenc címz. tizedes 7. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1890. hadifogoly (Gajcar, Szerbia) — Balog Ferenc címz. tizedes 7. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1890. megsebesült. — Bándi Péter póttart. 1. sz. Csikesekefalva 1890. megsebesült. — Bara István 3. sz. Csikszentdomokos 1884. megsebesült. — Barczán Lajos 3. menetszázad Udvarhelyvm. Bágy 1883. meghalt 1914 augusztus 30-án. Baricz Abrahám 13 sz. Csikdánfalva 1891. megsebesült. — Baróti Antal 15. sz. Csikvm. Gyergyócsomafalva 1890. megsebesült. — Bartalus Lőrinc 7. sz. Udvarhelyvm. Magyarzsá kod 1889. megsebesült. — Bartos Mihály 5 sz. Udvarhelyvm. Székelymagyaros 1889. megsebesült. — Bartók Pál 3. sz. Csikesekefalva 18. 9. megsebesült. — Basa Károly póttart. 6 sz. Csikszentlélek 1891. megsebesült. — Bató Domokos ővezető 3. sz. Udvarhelyvm. Homoródszentpál, 1888. megsebesült. — Becze János címz. ővezető 5. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1884. meghalt 1914. november 8-án. — Bedő Lajos póttart. 1. sz. Csikustnád 1889. megsebesült. — Belk János 11. sz. Szolnokdobokavm. Csicsogombás 1892. megsebesült. — Bencze András 3. sz. Udvarhelyvm. Homoródszentpál 1888. megsebesült. — Benczédi Sándor 1. sz. Udvarhelyvm. Benczéd 1892. meghalt 1914. november 11-én — Benedek Ferenc póttart. 1. menetsz. Udvarhelyvm. Kisbaczon 1887. megsebesült. — Benedek Mózes póttart. 2. menetsz. Udvarhelyvm. Gyepes 1889. megsebesült. — Binder Mihály szakaszvezető 3. sz. Udvarhelyvm. Bene 1890. meghalt 1914. november 11-én — Biró Ferenc 3. sz. Csikm. Gyergyóújfalu 1887. megsebesült. — Biró Gábor ővezető 1. sz. Csikszereda 1891. megsebesült. — Biró Tamás 16. sz. Csikvm. Gyergyóalfalu 1882. megsebesült. — Birta Lajos ővezető 11. sz. Csikszentsimon 1884. megsebesült. — Birtalan Elek póttart. 1. menetsz. Udvarhelyvm. Etéd 1888. megsebesült. — Birtalan Balázs (Mózes) póttart. 2. me-

netsz. Udvarhelyvm. Etéd 1887. meghalt 1914. november 11-én. — Bir'on György 13. sz. Udvarhelyvm. Bordon 1887. megsebesült. — Bodor Felix póttart. 2. menetsz. Csikvm. Gyimesfőlak 1889. megsebesült. — Bodor Péter tizedes 3. sz. Csikgyimesbükk 1891. megsebesült. — Bogács Áron póttart. 12. sz. Csikmadaras 1889. megsebesült. — Bogyor György póttart. 1. menetsz. Udvarhelyvm. Bibarczfalva 1886. megsebesült. — Boldi Miklós 14. sz. Udvarhelyvm. Székelyudvarhely 1891. megsebesült. — Bordea Péter 8. sz. Csikvm. Gyergyóvárhegy 1892. megsebesült. — Both László 8. sz. Udvarhelyvm. Kápolnásfalva 1892. megsebesült. — Butunaj Miklós póttart. 4. menetsz. Csikvm. Gyergyóbékás, 1889. megsebesült. — Buzogány György 6. sz. Udvarhelyvm. Ujszékely 1889. megsebesült.

Császár István póttart. 3. menetsz. Csikvm. Ditró 1888. megsebesült. — Csedő Sándor címz. ővezető 11. sz. Csikszentgyörgy 1886. megsebesült. — Cselenszki Albert 15. sz. Bukovina Kimpolung. Pozoritta 1893. megsebesült. — Cserece Miklós 9. sz. Csikszentmiklós 1892. megsebesült. — Csörgő Tamás szakaszvezető 16. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1890. megsebesült. — Csibi Lajos 6. sz. Csikvm. Ditró 1887. megsebesült. — Csiki Mózes 10. sz. Udvarhelyvm. 1883. megsebesült. — Csog Antal 9. sz. Udvarhelyvm. Magyarhermány 1892. megsebesült. — Csog Eliás 9. sz. Udvarhelyvm. Magyarhermány 1890. megsebesült. Csűrös András ővezető 14. sz. Csikvm. Kásonújfalú 1888. megsebesült. Czifra Ilyés 5. sz. Csikbélbor 1892. megsebesült. — Czifra Tódor 8. sz. Csikvm. Gyergyóvasláb 1891. megsebesült. (Folytatjuk.)

Krónika.

— A háború története. —

Január 16. A Dunajec mentén tegnap heves ágyuharc volt. Nehéz tüzérségünk felgyújtotta az oroszok egy nagy raktárát és elhallgattatott egy több nap óta jól elhelyezett orosz üteget.

Lengyelországban a Visztulától nyugatra a német támadások előbbre haladtak.

Soissonsól északra és északkeletre az Aisne északi partját a franciák től végleg megtisztították. A 3 napi harcok alatt szerzett zsákmány 5200 hadifogoly, 14 ágyú, hat géppuska és több revolverágyú. A franciák súlyos veszteséget szenvedtek. Négy-ötezer halott franciát találtak a csatamezőn.

Ávezzaván, Aquilán és Sodán kívül még sok kisebb olasz várost és sok falut pusztított el a földrengés; a halottak ezrei fekszenek ezen romok alatt; több községet minden lakossával együtt eltüntett a katasztrófa a föld színéről. 45 ezer ember elhagyta a földet.

Január 17. Höfer: A Dunajec mentén tüzérségünk orosz tábori és nehéz tüzérséggel folytatott harcban ismét szép eredményeket ért el.

A németek az Arrastól északnyugatra levő állásaik ellen intézett összes támadásokat visszaverték. Több francia lövészárkot elfoglaltak és a benne levőket elfogták.

A Dardanellákon erődeink ágyutüze elsüllyesztette a Saphir nevű francia tengeralattjárót, mely be akart hatolni a Dardanellákba.

A soissonai harcokban a németek összesen 35 ágyút zsákmányoltak.

Anglia száznál több üres gőzöst hadihajókká alakított át, olyanra is festette, hogy a németeket megtévedtse. Ezekre akarja irányítani a németek támadását, hogy azt eltérítse a valódi angol hadihajóktól.

József Ferdinánd főherceg a limanovai csatáért Vilmos császártól az első és második osztályú vaskeresztet kapta.

Január 18. Lengyelországban a helyzet változatlan, a Dunajec mentén Tarnóvtól délre egész napon át ágyú harc folyt.

A Kárpátokban nyugalom van. A bukovinai határon csapataink megállították az orosz offenzívát.

Flandriában mindkét részről csak tüzérségi harcok folytak. Az Argonneokban kisebb előhaladást tettünk.

A négy hét óta tartó offenzíva alatt a franciák vesztesége a következő volt: halottakban 26.000-et számláltak meg a németek, meg nem sebesült fogoly volt 17.860; franciák vesztesége 150.000 emberre tehető.

A Saphir francia tengeralattjáró, mely tegnap a Dardanellák bejáratánál elpusztult, aknára futott és ezért semmisült meg.

A kaukázusi orosz csapatok megtámadják a török sebesült szállító csapatokat és a sebesülteket összevagdallják.

Sok orosz hajó a Dunán élelmissert, municiót és ágyút szállít Szerbia részére.

Január 19. Észak-Lengyelországban az oroszok megkísérelték, hogy a Wukra-szakaszon át Radzovánál előre törjenek, a németek visszatámasztották őket.

Galiciában, a Zaklicyntól keletre fekvő magaslatokon tüzérségünk összpontosított tüzelése az oroszokat első sorbeli tűzvonaluk egyes részeinek elhagyására kényszerítette.

Az oroszoknak ez a hátráló mozdulata magával ragadta az orosz arcvonal másrészeit is és végül első sorban levő állásait hat kilométernyi szélességben rendetlen visszavonulással kiűrtette.

A németek La Boissellenél a franciákat állásaikból kiverték, száz közlegényt és három tisztet foglyul ejtettek, az argonnei erdőségekben több francia sáncot elfoglaltak. Felső-Elzászban a hóvihar és a köd miatt nyugalom volt.

Január 20. Radzov, Biezun és

Sierec mellett a németek súlyos veszteségeket okezva, visszavetették az oroszokat, akik közül sok száz fogoly jutott a kezükre.

Jakobény-nál, déli Bukovinában egy orosz előretörést az oroszoknak nagy veszteségeket okozva, csapataink visszavertek.

A szerb kormány küldöttei meg-
érkeztek Athénbe, ahol tárgyaláso-
kat kezdtek a görög kormánnyal.

A németek megcáfolták az angoloknak La Basséenál elért sikereit.

Északi Asszerbeidsanban a török lovas csapatok megfutamlottak egy erős orosz csapatot.

Észak-Perzsia lakossága előtt most hirdették ki a szent fetvét; a törzsek nagy lelkesedéssel csatlakoznak a háborúhoz. Az oroszok Krasz körül nagy csapatokkal erősítették meg frontjukat.

Január 21. A nisi olasz követ a leghatározottabban kijelentette, hogy Olaszország nem fogja engedni, hogy Szerbia az Adriapartján tért hódítson. Anglia római nagykövete az olasz külügyminiszternek jegyzeket nyújtott át, melyben az ántánt-hatelmak figyelmeztetik az olasz kormányt, hogy nagyobb albán területek megszállása esetén katonaságot szállít partra Durazzóbról.

A Dunajec mentén tüzérségünk sikerrel lőtte az orosz gyalogsági vonalak egyes szakaszait és egy erősen megszállott magyar kiürítését ki-erőszkolta.

Egyik osztagunk előre nyomult a Dunajecig és nagyobb veszteségeket okozva, az oroszoknak a Dunajecen át épített hadihidját szétrombolta.

A Németek Zeppelinekkel megtámadták az angol partokat. Egy Zeppelin Yormouth fölött öt bombát dobott le, a második Kingslynt bombázta, a harmadik Sandighamret. Sok embert megöltek, igen sok házat rombadöntöttek és nagy károkat okoztak.

Arrasnál és az Argoneokban a németek több francia lövészárkot elfoglaltak és több gépfegyvert zsákmányoltak.

A törökök Sal El Arabnál levő angol erődítések ellen támadást intéztek és nagy veszteségeket okoztak az angoloknak. A szenusszi csapatok már Egyiptom területén állanak.

Január 22. A Visztulától nyugatra eső területen Borzymowtól északkeletre a németek támadása előbbre haladt.

Az oroszoknak Lopusznotól nyugatra, Konskiétől délnyugatra intézett támadását a németek visszaverték.

Lipnótól keletre egy kisebb ütközet a németekre nézve kedvezően dőlt el. Száz orosz fogoly maradt a németek kezén.

Porumbaro román külügyminiszter lakásán minisztertanács volt, amelyen fontos ügyeket készítettek elő. Az Advearul ennek kapcsán arról ír, hogy a román diplomáciai körben nagy változásokat határozott el kormány.

HIREK.

— Visszhang a sajtóban. A „Székelyország“ nullt számának első helyén megjelent felhívást, — melyet Erdély vadászaihoz intézett az „Udvarhelyvármegyei Vadásztársaság“ — nemcsak Erdély összes előkelőbb lapjai, hanem az országos sajtó is a legnagyobb lelkesedéssel ismertette. A „Budapesti Hírlap“, „Pesti Hírlap“ és más tekintélyes napilapokon kívül a „Független Székelység“ Sepsiszentgyörgy, „Székely Ujság“ Kézdivásárhely, „Nagyszombati Ujság“ Nagyszombat, „Erdővidék“ Barót vasárnapi számai érkeztek be hozzánk. A „Székely Ujság“ hasábjain „Egy kézdivásárhelyi vadász“ örömmel üdvözlöi a mozgalmat és Háromszék vadászaihoz lelkes felhívást intéz. Javasolja hogy, „a vármegyei alispán ur körrendelettel hívá fel Háromszék vármegyei községei előjáróságait annak kihirdetésére, a jelentkezők szükségelt nyilatkozatai és névjegyzékének be-terjesztésére.“ Felhívását azzal végzi, hogy: „csatlakozzunk tömegesen a szabad vadászcsapat kibontott zászlója alá, mert nem vadász, de hitvány figura, ki innen kimarad... Éljen a haza! Éljen a király! Éljen a szabad vadászcsapat!“

— **Kitüntetett 82-ös tiszt.** Örömmel értesülünk, hogy *Farkas Antal* tartalékos hadnagyot, ki súlyos sebével a harcterről éppen most tért vissza ezredehez Székelyudvarhelyre, soron kívül főhadnagynak léptették elő, — elsőnek az ezredben s utban van részére a „Signum laudis“, legfelsőbb elismerés is ; jól megérdemelt jutalomul a hős tartalékos tisztnek. Igazán bátor és valóban hős katonát ért ez a szép kitüntetés. Sok bravourát, rettenthetetlen szívet és energiával küzdött végig négy hosszú hónapot a harcteren s mindenkor a legnehezebb feladatokat is felebbvalói elismerésére méltó módon oldotta meg. Őszinte szívből gratulálunk kitüntetéséhez !

— Uj hadapródok. *Rothenáry*
Antal ezredes, a székelyudvarhelyi
82-ik ezred parancsnoka : Csont
Sándor, Gutovszky Gyula, Rudolf
Ferenc, Tankó Károly, Ferencz Ba-
lázs, Baborszky Antal, Emil József,
Kónya Lajos, Szillágyi Ignác egy-
éves önkénteseket tartalékos hadap-
ródoknak, Haffner Gyula hadapród-
jelöltet pedig hadapródnak ne-
vezte ki.

— Szabad liceum. A székelyudvarhelyi szabad liceumi előadások sorozatában múlt vasárnap *Székelyhidy* Viktor kir. gazdasági felügyelő előadása következett. Az előadás a háborús időkben való közgazdasági helyzetünkről adott kimerítő ismereteket. Kifejtette, hogy állatanyagunk hiánya folytán a husneműekben és gazdasági állatokban meg nem szorulunk. Avegabonafélékben pedig termésünk a jövő aratásig elegendőnek mutatkozik, sőt még tovább is, ha a gabonakészletekben a takarékosság-

nak kormányzatilag is előírt mód-
jait pontosan betartjuk. Rámutatott
még az előadó arra is, hogy Német-
ország a jó megműveléssel milyen
nagy föbbtermési eredményeket ért
el, s hogy ez a szövetségesünk meny-
nyivel biztosabb irég minálunk is a
kenyérben. A nagyfontosságú előa-
dást mintegy 400 főnyi hallgatóság
hallgatta végig osztatlan figyelem-
mel. Azután *Csiki Annuska* szavelt
el igen kedvesen és nagy hatással
egy rendkívül szép alkalmi költe-
ményt, *Sajó Sándornak* a magyar
huszárokról szóló versét. Ugy az elő-
adást, mint a szavalatot a liceumi
bizottság nevében *Paál Sándor* li-
ceumi titkár köszönő szavakkal méltal-
tatta. A mai (január 31-ik) liceumi
előadást Dr *Paál Árpád* vármegyei
főjegyző tartja a drágaságról és e-
népjóléti intézkedéseikről. Ugyanek-
kor a katonazenekar egy különítmé-
nye is közreműködik. Az előadás
a vármegyeház nagytermében lesz,
amelyet ez alkalomra már napok
óta befűtöttek, hogy a közönség e-
tekintetben is kellő elfogadásban
részesüljön.

— Katonai előléptetések. Rothenáry Antal ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-ik ezred parancsnoka: Drinkál János zászlóaljkürtőstizedes, címz. szakaszvezetőt valóságos szakaszvezetőnek; Noda János tizedes, címz. szakaszvezetőt, Sándor Ferenc, Feiner Izidor tizedeseket, Derzsi Dezső őrvezető, címz. tizedest szakaszvezetőnek; Benedek Balázs címz. tizedest, Szabó Balázs őrvezető, címz. tizedest, Orbán János tizedest és Leibler Adolf póttartalékost címzetes szakaszvezetőnek; Vass András gyalogost, Máthé Péter őrvezetőt, Gergely Márton címz. őrvezetőt, Valient János és Péter István őrvezető, címz. tizedeseket, Birtalan Lajos póttartalékos őrvezetőt, Patakfalvi Mihály címz. őrvezetőt és Györke Mihály gyalogost, valamint Dendujk Ferenc őrvezetőt, Zemlénny János címz. őrvezetőt és Wertheim József őrvezetőt tizedeseknek; Gutt János gyalogost és Dombi János címz. őrvezetőt címzetes tizedeseknek; Klepaczky Kazimir gyalogost (volt lengyel legionárius), Müller Márton, András József, Sándor Dénes, Kedei Pál, Maossy János, Keresztély Mihály, Bartalis Lőrinc, Kapeza Balázs címz. őrvezetőket, Dobai József gyalogost őrvezetőknél léptette elő.

— Önkéntesek előléptetése. A székelyudvarhelyi 82. gy. ezred parancsnoka Bartha Antal, Ferencz József, Gaál Dezső egyéves önkéntes, örvezetők, Barabás Gergely egyéves önkéntest tizedeseknek; Derszi Dénes egyéves önkéntes, örvezetőt címzetes tizedesnek léptette elő.

— **Eljegyzés.** Lőrincz Gyula cs.
és kir 82-es ezredbeli tizedes elje-
gyezte Sztoyka Arankát Székelyud-
varhelyt.

— **Három bakát temettek** Székely-
udvarhelyt fényes katonai pompá-
val és a 82-ezred teljes zenekará-
nak szíveig ható gyászindulói mel-

lett. Dobrán Demeter e hó 23-án,
Simó Istvánt (Márlone) 27-én és
Demeter Istvánt 28-án délután be-
lyezték örökös nyugalomra.

— **Tisztviselők közgyűlése.** A tisztviselők székelyudvarhelyi egyesülete Kövesdy József pü. tanácsos elnöklése mellett a f. hó 24-ikén megtartott évi rendes közgyűlésen elnök emelkedett szárnyalású beszédber: vázolta a mai rendkívüli helyzetet, ecsetelvén a polgárság nyomasztó helyzetét, felhívta a tisztviselői kart, hogy a mai állapotok között fokozott tevékenységet fejtve, könnyítsék meg, tegyék elviselhetőbbé a lakosság helyzetét és legyenek rajta, hogy a tisztviselői kar tekintélye ezzel is emelkedjék. Puskás Lajos titkár számolt be ezután az egyesület mult évi tevékenységéről; megállapítván, hogy a közbejött háboru az egyesületet céljainak elérésében igen akadályozta. A titkári jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés egyhangu szavazattal elnökké: Kövesdy József pü. tanácsost, társelnökké: Embery Árpád tanárt és Dr Révffy Zoltán kir. ügyészt, titkárrá: Puskás Lajost, jegyzővé Duka Andrást, pénztárnokká Birtalan Sándort, ellenőrré Bálint Gáspárt, számvizsgátokká Gyerkes Mihályt, Pillich Lajos és Dr Szabó Gyulát, ügyésszé Pál Ernőt, s a választmány tagjaivá: Dósa Aladárt, Esztegár Bálint, Gaál Ferencet, Gaál Imrét, Kovács Jánost Bakócziné Kilyéni Erzsébetet, Leichter Gyulát, Maráth Józsefet, Dr Németh Albert, Dr Paál Árpádot, Szabó Gábor irodatisztet, Székelyhidy Viktort választotta meg. Kövesdy József elnök ezután ismertette Ugron János főispánnak a tisztviselői kar érdekében kifejtett önzellen munkásságát s a közgyűlés indítványára egyhangu lelkesedéssel Ugron János főispánt az egyesület tiszteletbeli tagjának választotta meg. Embery Árpád indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a török vörös félhold javára 25 koronát, a helyi vörös kereszt egyeslet javára 20 koronát szavaz meg folyósít. — Puskás Lajos indítványára pedig elhatározta, hogy az Udvarhelymegyéből a háboruban elhaltaknak [Székelyudvarhelyen felállítandó emlékére 100 koronát ad az 1915. évi bevételéből. Máteffy Domokos indítványára a tisztviselő telep megvalósítására bizottságot küldött ki a közgyűlés azon meghagyással, hogy az a háboru befejeztéig az összes előmunkálatokat eszközölje. Végül az egyesület odaadó támogatásáért a helysajtnak őszinte köszönetét nyilvánította.

— **Bejárónak** vagy idősebb uri asszonyhoz, vagy öreg urhoz **házvetőnek** ajánlkozik egy tisztességes, polgárasszony, ki a háztartás körül előforduló minden munkára vállalkozik. cim e lap kiadchivatalában válaszbelvegeg ellenében megtudható.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.